

Prvi potpredsednik Vlade i ministar spoljnih poslova Republike Srbije Ivica Dačić obratio se na skupu „Multilateralizam i međunarodna bezbednost” u organizaciji Fakulteta bezbednosti Univerziteta u Beogradu gde je istakao da je uveren da odbrana multilateralizma počinje na nacionalnom nivou, zaštitom naših vitalnih interesa i prioriteta, kao i da verujemo da braneći svoj suverenitet i teritorijalni integritet u isto vreme branimo međunarodno pravo i Povelju Ujedinjenih nacija.

Ministar je na samom početku rekao da ne možemo, a da ne primetimo da je kriza multilateralizma vidljiva u dimenziji međunarodne bezbednosti, gde međunarodne organizacije i institucije imaju poteškoće da se na efikasan način izbore kako sa tradicionalnim izazovima, tako i sa novim, asimetričnim pretnjama.

"Svet se suočava sa značajnim promenama u oblasti komunikacije i tehnološkog razvoja – novi izazovi poput terorizma, čiji nosioci su netradicionalni akteri i neformalne grupe, zasigurno utiču na međunarodnu bezbednost", rekao je ministar Dačić i dodao da je aktuelna kriza izazvana pandemijom Covid 19 samo potvrdila neophodnost redefinisanja koncepta nacionalne i kolektivne bezbednosti.

{youtube}rSYGYv1AP64{/youtube}

Ivica Dačić je kazao da je pandemija Covid 19 promenila ne samo međunarodne odnose, nego i naš svakodnevni život.

"Redefinisana su mnoga pravila, a u velikom broju država uvedene su posebne mere za restrikciju kretanja i putovanja, kako bi se uspostavio sistem za kontrolu zaraze, što je uticalo i na smanjenje bilateralnih i multilateralnih aktivnosti", rekao je Dačić.

On je ocenio da su aktuelni izazovi sa kojima se susrećemo dobra prilika i da se podsetimo i tradicionalnih pretnji međunarodnoj bezbednosti poput oružanih sukoba, agresije i nelegitimne upotrebe sile koji je bio primarni motiv osnivanja UN.

"Sa ponosom ističemo da je tadašnja Jugoslavija aktivno učestvovala i doprinela osnivanju Ujedinjenih nacija, a bila je i među prvih pedeset zemalja potpisnica Povelje UN", rekao je ministar Ivica Dačić i dodao da i Savet bezbednosti, kao jedno od najznačajnijih tela UN, ima primarnu ulogu u održavanju međunarodnog mira, ali i u kolektivnom odvraćanju od nelegalne upotrebe oružane sile u međunarodnim odnosima i da je dužan da svoje delovanje zasniva na načelima na kojima se temelje UN.

Dačić je kazao da smo ipak svedoci, usled suprotstavljenih interesa na međunarodnoj sceni, povremenih pribegavanja jednostranim merama i akcijama koje podrivaju i dovode u pitanje efikasnost multilateralizma i međunarodnih mehanizama saradnje i dovode do krize legitimiteta institucija poput UN.

"Tu se pre svega misli na upotrebu oružane sile protiv suverenih država suprotno osnovnim načelima kolektivne sigurnosti, bez saglasnosti Saveta bezbednosti UN", rekao je ministar i istakao da je Srbija osetila pogubnost ovakvog pristupa.

"Podsetiću vas da je odluka o upotrebi oružane sile protiv SR Jugoslavije 1999. godine doneta i izvršena bez saglasnosti Saveta bezbednosti UN, čime ne samo da su povređena suverena prava naše zemlje, već je i podriven autoritet UN i ozbiljno ugrožena njegova primarna funkcija očuvanja mira. Time je učinjen presedan i stvoren prostor za zaobilaženje i zanemarivanje UN kao ključnog okvira za prevazilaženje nesuglasica koje mogu biti pretnja miru", rekao je ministar.

Ministar je naglasio da agresija na SR Jugoslaviju mora biti lekcija za budućnost o važnosti doslednog poštovanja Povelje UN i postignutih standarda u međunarodnom javnom pravu jer zemlje poput Republike Srbije moraju da insistiraju na doslednom sprovođenju principa međunarodnog javnog prava i na poštovanju uloge međunarodnih organizacija u sprečavanju kršenja usaglašenih i dogovorenih pravila.

"U trenutnim okolnostima, koji su dubinski promenili svet u kome živimo, Republika Srbija nastoji da pruži značajan doprinos svetskoj i regionalnoj bezbednosti, kako u bilateralnim, tako i u multilateralnim okvirima. Podržavamo napore Ujedinjenih nacija na planu promocije i očuvanja mira i bezbednosti, pa se tako Srbija pridružila pozivu generalnog sekretara UN za globalni prekid vatre i zaustavljanje svih neprijateljstava i sukoba tokom trajanja pandemije Covid 19, što je u duhu izvornih civilizacijskih vrednosti još iz antičkog doba do danas".

On je rekao i da je veoma važno pomenuti čvrsto opredeljenje Republike Srbije da nastavi da pruža podršku globalnim naporima u borbi protiv terorizma, pre svega kroz punu implementaciju Globalne strategije UN za borbu protiv terorizma i relevantnih rezolucija Saveta bezbednosti UN, kao i kroz aktivno učešće u Globalnoj koaliciji u borbi protiv ISIL.

"Uveren sam da odbrana multilateralizma počinje na nacionalnom nivou, zaštitom naših vitalnih interesa i prioriteta. Verujemo da braneći svoj suverenitet i teritorijalni integritet u isto vreme branimo međunarodno pravo i Povelju Ujedinjenih nacija", istakao je ministar Dačić i iskoristio i obu priliku da još jednom ponovi da Republika Srbija ostaje posvećena iznalaženju kompromisnog rešenja za pitanje Kosova i Metohije koje će obezbediti trajni mir i stabilnost i

spremna je da politikom mira i saradnje gradi zajedničku budućnost sa svim narodima u našem okruženju.

Govor PPV i MSP vam prenosimo u celosti:

"Poštovani učesnici skupa,
Uvažene ekselencije,

Želeo bih da se zahvalim Fakultetu bezbednosti Univerziteta u Beogradu, Institutu za međunarodnu politiku i ekonomiju i nevladinoj organizaciji "Energy Pact" na organizovanju ovog skupa i na pozivu da vam se obratim. U trenutku kada se sve više govori o novoj fazi u međunarodnim odnosima koju odlikuje slabljenje multilateralizma, erozija uticaja institucija poput Ujedinjenih nacija i vraćanje principima realpolitike, tema kojom se danas bavimo je više nego aktuelna.

Ne možemo, a da ne primetimo da je kriza multilateralizma vidljiva u dimenziji međunarodne bezbednosti, gde međunarodne organizacije i institucije imaju poteškoće da se na efikasan način izbore kako sa tradicionalnim izazovima, tako i sa novim, asimetričnim pretnjama. Svet se suočava sa značajnim promenama u oblasti komunikacije i tehnološkog razvoja – novi izazovi poput terorizma, čiji nosioci su netradicionalni akteri i neformalne grupe, zasigurno utiču na međunarodnu bezbednost. Dodatno, aktuelna kriza izazvana pandemijom Covid 19 samo je potvrdila neophodnost redefinisavanja koncepta nacionalne i kolektivne bezbednosti. Izvesno je da će borba protiv neke nove pandemije u budućnosti biti posmatrana kao bezbednosni izazov, a zaštita javnog zdravlja postaće jedno od pitanja nacionalne bezbednosti. Širenje korona virusa je inicijalno učinilo vidljivim slabosti i nedostatke međunarodnih organizacija da na adekvatan način upravljaju globalnim krizama. Svi zajedno kao akteri međunarodnih odnosa moramo biti na oprezu, jer tako nešto za posledicu može imati krizu legitimiteta, nedostatak predvidivosti, ali i poverenja da međunarodne organizacije i kolektivne akcije mogu dovesti do više stabilnosti u međunarodnom sistemu, što je svima nama zajednički cilj.

Svedoci smo da je pandemija Covid 19 promenila ne samo međunarodne odnose, nego i naš svakodnevni život. Redefinisana su mnoga pravila, a u velikom broju država uvedene su posebne mere za restrikciju kretanja i putovanja, kako bi se uspostavio sistem za kontrolu zaraze, što je uticalo i na smanjenje bilateralnih i multilateralnih aktivnosti. Mnoge međunarodne organizacije su privremeno obustavile, ili smanjile obim rada. Iako pandemija Covid 19 nije dovela do korenitih promena strukture međunarodnog sistema kolektivne bezbednosti oličene u sistemu Ujedinjenih nacija, suština multilateralizma u kontekstu globalne bezbednosti doživljava novine. Partikularni nacionalni interesi stavljaju se u prvi plan, dok se zajedničke multilateralne aktivnosti smanjuju. Sve je aktuelniji i tzv. "virtuelni multilateralizam" u vidu video konferencija na daljinu i multilateralnih sastanka posredstvom Internet komunikacije. Sve navedeno pokazuje da se multilateralizam nije ugasio, već se transformisao i prilagodio trenutnim okolnostima zadržavši svoju prvobitnu suštinu. U doba globalne krize izazvane pandemijom neophodno je da ključne međunarodne organizacije budu prilagođene potrebama današnjice i spremne da se izbore sa svim izazovima koji nas sasvim izvesno čekaju i u budućnosti.

Poštovani učesnici,

Aktuelni izazovi sa kojima se susrećemo dobra su prilika i da se podsetimo i tradicionalnih pretnji međunarodnoj bezbednosti poput oružanih sukoba, agresije i nelegitimne upotrebe sile. To je bio i primarni motiv osnivanja Ujedinjenih nacija - organizacije koja nesumnjivo predstavlja civilizacijsko dostignuće nakon dugog perioda ratnog užasa i koja bi u velikoj meri trebalo da doprinese kolektivnoj bezbednosti. Razmere tragedije koju je izazvao Drugi svetski rat navele su čovečanstvo da stvori mehanizme koji bi sprečili da se to zlo ikada ponovi. Upravo su Ujedinjene nacije bile pokušaj institucionalizacije međunarodne saradnje u cilju uspostavljanja i očuvanja trajnog globalnog mira, koji bi bio zasnovan na dogovorima postignutim kroz najširi konsenzus svih nacija uz poštovanje načela ravnopravnosti država. Ovo, nažalost, nije sprečilo izbijanje novih sukoba, pa trajni mir ostaje ideal kojem težimo, ali je nesumnjivo doprinelo sprečavanju da oni poprime globalne razmere.

Sa ponosom ističemo da je tadašnja Jugoslavija aktivno učestvovala i doprinela osnivanju Ujedinjenih nacija, a bila je i među prvih pedeset zemalja potpisnica Povelje Ujedinjenih nacija. Republika Srbija u svakoj prilici ističe da je ova organizacija danas jednako neophodna kao i u vremenu kada je formirana i da njena relevantnost nikako ne sme biti dovedena u pitanje, kao i to da principi i ciljevi Ujedinjenih nacija definisani Poveljom ostaju jednako aktuelni. Suverena jednakost država, poštovanje suvereniteta i teritorijalnog integriteta, odricanje od upotrebe sile, nemešanje u unutrašnje stvari drugih država, mirno rešavanje sporova, ispunjavanje međunarodnih pravnih obaveza i uvažavanje različitosti, samo su neki od principa čija aktuelnost vremenom nije prevaziđena, već je, naprotiv, ojačana u uslovima krupnih promena na međunarodnom planu koje je doneo 21. vek.

Želeo bih da istaknem da Savet bezbednosti, kao jedno od najznačajnijih tela Ujedinjenih nacija, ima primarnu ulogu u održavanju međunarodnog mira, ali i u kolektivnom odvraćanju od nelegalne upotrebe oružane sile u međunarodnim odnosima i dužan je da svoje delovanje zasniva na načelima na kojima se temelje Ujedinjene nacije. Ipak, usled suprotstavljenih interesa na međunarodnoj sceni, svedoci smo povremenih pribegavanja jednostranim merama i akcijama koje podrivaju i dovode u pitanje efikasnost multilateralizma i međunarodnih mehanizama saradnje i dovode do krize legitimiteta institucija poput Ujedinjenih nacija. Tu se pre svega misli na upotrebu oružane sile protiv suverenih država suprotno osnovnim načelima kolektivne sigurnosti, bez saglasnosti Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija.

Nažalost, Srbija je osetila pogubnost ovakvog pristupa i na svom primeru može da posvedoči o tragičnim posledicama zanemarivanja ključne uloge Saveta bezbednosti u prevazilaženju sukoba i doprinosu mirnom rešavanju unutrašnjih sporova u suverenim državama. Podsetiću vas da je odluka o upotrebi oružane sile protiv SR Jugoslavije 1999. godine doneta i izvršena bez saglasnosti Saveta bezbednosti UN, čime ne samo da su povređena suverena prava naše zemlje, već je i podriven autoritet Ujedinjenih nacija i ozbiljno ugrožena njegova primarna funkcija očuvanja mira. Time je učinjen presedan i stvoren prostor za zaobilazanje i zanemarivanje Ujedinjenih nacija kao ključnog okvira za prevazilaženje nesuglasica koje mogu biti pretnja miru. Agresija na SR Jugoslaviju mora biti lekcija za budućnost o važnosti doslednog poštovanja Povelje Ujedinjenih nacija i postignutih standarda u međunarodnom javnom pravu. Upravo zemlje poput Republike Srbije moraju da insistiraju na doslednom sprovođenju principa međunarodnog javnog prava i na poštovanju uloge međunarodnih organizacija u sprečavanju kršenja usaglašenih i dogovorenih pravila. Međunarodni odnosi koji nisu zasnovani na pravu i

kojima nedostaje struktura i potpora multilateralizma, pretnja su upravo državama koje nisu u stanju da samostalno, bez savremenih tekovina multilateralizma i međunarodnog prava, zaštite svoju bezbednosti i osnovne nacionalne interese u sukobu sa moćnim silama koje deluju po principu prava jačeg.

Dame i gospodo,

U trenutnim okolnostima, koji su dubinski promenili svet u kome živimo, Republika Srbija nastoji da pruži značajan doprinos svetskoj i regionalnoj bezbednosti, kako u bilateralnim, tako i u multilateralnim okvirima. Podržavamo napore Ujedinjenih nacija na planu promocije i očuvanja mira i bezbednosti, pa se tako Srbija pridružila pozivu generalnog sekretara Ujedinjenih nacija za globalni prekid vatre i zaustavljanje svih neprijateljstava i sukoba tokom trajanja pandemije Covid 19, što je u duhu izvornih civilizacijskih vrednosti još iz antičkog doba do danas. Pored toga, Srbija ima tradiciju aktivnog učešća u mirovnim misijama Ujedinjenih nacija, koju je bivša SFRJ uspostavila sredinom 50-tih godina prošlog veka. U svakoj prilici ističemo da smo vodeća zemlja u regionu Jugoistočne Evrope i deveta na listi najvećih evropskih kontributora vojnih i policijskih snaga u misijama Ujedinjenih nacija. Podsetio bih da Vojska Srbije trenutno učestvuje u pet mirovnih operacija Ujedinjenih nacija sa 261 pripadnikom, kao i u tri operacije Evropske unije za upravljanje krizama sa 18 pripadnika.

Veoma je važno pomenuti čvrsto opredeljenje Republike Srbije da nastavi da pruža podršku globalnim naporima u borbi protiv terorizma, pre svega kroz punu implementaciju Globalne strategije Ujedinjenih nacija za borbu protiv terorizma i relevantnih rezolucija Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija, kao i kroz aktivno učešće u Globalnoj koaliciji u borbi protiv ISIL.

Uvaženi učesnici skupa,

Uveren sam da odbrana multilateralizma počinje na nacionalnom nivou, zaštitom naših vitalnih interesa i prioriteta. Verujemo da braneći svoj suverenitet i teritorijalni integritet u isto vreme branimo međunarodno pravo i Povelju Ujedinjenih nacija. Doprinos Ujedinjenih nacija u očuvanju regionalnog mira i bezbednosti na Zapadnom Balkanu, vidljiv je i kroz delovanje i aktivnosti Misije UNMIK, čije prisustvo u nesmanjenom obimu je od velikog značaja za stvaranje uslova koji treba da vode u pravcu postizanja trajnog i održivog rešenja za pitanje Kosova i Metohije. Očekujemo da UNMIK nastavi sa sprovođenjem svog mandata, posebno u oblastima od značaja za normalan život Srba i pripadnika drugih nealbanskih zajednica, za održiv povratak oko 200.000 interno raseljenih lica sa Kosova i Metohije od kojih se do sada vratilo manje od 2%, kao i po pitanju zaštite srpskog kulturnog i verskog nasleđa. Podjednako je važno i kontinuirano delovanje ostalog međunarodnog prisustva, pre svega KFOR-a kao glavnog garanta bezbednosti i EULEKS-a zbog angažmana u oblasti vladavine prava. Iskoristiću i ovu priliku da još jednom ponovim da Republika Srbija ostaje posvećena iznalaženju kompromisnog rešenja za pitanje Kosova i Metohije koje će obezbediti trajni mir i stabilnost i spremna je da politikom mira i saradnje gradi zajedničku budućnost sa svim narodima u našem okruženju.

Uvaženi učesnici skupa,

Na kraju želim još jednom da istaknem punu privrženost Republike Srbije vrednostima

multilateralizma sadržanim u Povelji Ujedinjenih nacija, kao i postojećim mehanizmima kolektivne bezbednosti. Istovremeno, pozivam da svi zajedno radimo na redefinisaniu i neophodnom prilagođavanju multilateralizma i sistema kolektivne bezbednosti, kako bismo bili spremni i adekvatno odgovorili na aktuelne, ali i na neke buduće krize i izazove.

Hvala na pažnji".

{joomplucat:2140 limit=4|columns=4}